

GALLIA.

LIBER QUINTUS.

I.
ANTIQUA
GALLIÆ DI-
VISIO.
a Notitia Im-
perii Romani.*b* Solinus Poly-
historiæ cap.
24.*c* Ex Notit.
Græca facta
tempore Con-
stantii.
d Salustius de
Bel. Jugurth.*e* Justinus ex
Trogo lib. 25.*f* Constantinus
Porphyrogen-
neta lib. de ad-
ministr. Imp.II.
GALLIÆ DI-
VISIO IN TRES
ET IV. PRO-
VINCIAS.
g Jul. Cæs. lib.
1. Comm.
h Strabo lib. 4.
i Paulus Oro-
sius lib. 1.

Bsoluta Italiæ Præfectura, nunc ad alteram Oc-
cidentis, scilicet Galliarum, veniamus. Ea tres
diœceses complectitur, ut in Notitia Imperii vi-
dere est, dum ait: *a* *Sub dispositione viri illustris*
Præfecti Prætorio Galliarum diœceses infrascriptæ, Hispa-
niæ, septem Provincie, Britannie. Gallia autem,
inter Rhenum & Pyrenæum, Mare utrumque &
Alpes Cottias porrigitur. Felix, inquit *b* Solinus,
præpinguibus glebis, ac commoda proventibus
fructuariis, pleraque confita vitibus & arbutis,
omni ad usum animantium fœtu beatissima: rigua

aquis fluminum & fontium, sed fontanis interdum sacris & vaporantibus. *c*
Propter maris opportunitatem omnibus copiose abundat, estque in omnibus
provincia admiratione digna. Apud eam frequens & fortis miles in bello esse
dicitur. Unde Italiam omnem asserit Salustius *d* ab hac gente contremuisse,
adeo ut cum Gallis, non de gloria, sed de salute certari fuerit solitum. Tantus
sane terror Gallici nominis (teste Justino *e* ubi de Orientis regibus) & in-
victa armorum felicitas erat, ut aliter neque majestatem suam tutam, neque
amissam recuperare se posse sine Gallica virtute arbitrarentur. Quapropter
licet Constantinus Imperator Constitutione prohibens, ne umquam Ro-
manus Imperator affinitatem contraheret cum gente, quæ peregrinis & à Ro-
mano statu diversis moribus uteretur, maximeque fidei alterius & baptisara
non esset, solos Gallos excepit, teste *f* Constantino Porphyrogeneta.

Porro Gallia, ex *g* Cæsare & sub Cæsare, primum divisa est in partes tres, qua-
rum unam incolebant Belgæ, aliam Aquitani, tertiam qui ipsorum lingua Celta, nostra
Galli appellantur. At post Julium Cæsarem Augustus, inquit *h* Strabo, in
quatuor partes Galliam distribuit, addita Narbonensi provincia. Harum
omnium terminos sic describit Paulus *i* Orosius: *Alpes à Gallico mari per Ligu-*
sticum sinum exurgentes, primum Narbonensem fines, deinde Galliam, Rhetiamque
secludunt, donec in sinu Liburnico defigantur. Gallia Belgica habet ab Oriente flumen
Rhenum & Germaniam, ab Euro Alpes Penninas, à Meridie provinciam Narbonen-
sem, ab Occasu provinciam Lugdunensem, à Circio Oceanum Britannicum, à Septen-
trione Britanniam insulam. Gallia Lugdunensis ducta per longum, & per angustum
inflexa, Aquitanicam provinciam semicingit. Hæc ab Oriente habet Belgicam, à Me-
ridie partem provincie Narbonensis, qua Arelatum civitas sita est, & mari Gallico
Rhodani flumen accipitur. Narbonensis provincia pars Galliarum, habet ab Oriente
Alpes Cottias, ab Occidente Hispaniam, à Circio Aquitaniam, à Septentrione Galliam
Lugdunensem, ab Aquilone Belgicam Galliam, à Meridie mare Gallicum, quod est
intra Sardiniam & insulas Baleares: habens in fronte, qua Rhodanus fluvius in
mare exit, insulas Stbæcades. Aquitanica provincia obliquo cursu Ligeris fluminis,
qui ex plurima parte terminus ejus est, in orbem agitur. Hæc à Circio habet Ocea-
num, qui Aquitanicus sinus dicitur, ab Occasu Hispanias, à Septentrione & Oriente
Lugdunensem, ab Euro & Meridie Narbonensem provinciam contingit.

Post